

SJAKK

VED KNUT BØCKMÅN

En verdensmester
på Oslo-besøk

Verdensmesterskapet for juniorer har fått en stadig økende prestisje i løpet av de 33 år dette mesterskapet har eksistert. Det aller første Junior-VM fant sted i Coventry og Birmingham i England i 1951, og den første verdensmester for juniorer ble jugoslaven Boris Ivkov, en senere velkjent stormester.

Listen over junior-verdensmestere gjennom årene er meget interessant. Denne viser at de aller fleste av dem som har erobret titelen, senere er blitt velkjente, til dels berømte spillere. Det gjelder navn som Oscar Panno, Boris Spasskij, Bill Lombardy, Florin Gheorghiu, Anatolij Karpov, Aleksandr Beljavskij, Tony Miles, Garri Kasparov og flere til.

1973 gikk man over fra å arrangere dette mesterskapet annet hvert år til å avvikle det årlig. Dette har ikke ført til noen redusert oppslutning om Junior-VM, tvert imot. I løpet av de siste tiår er også nivået blant unge spillere verden over blitt påtagelig høynet, samtidig som jevnheten i toppen er blitt stadig bredere. Det gjør at man idag sjelden kan utpeke desiderte favoritter ved Junior-VM.

Norge har hittil arrangert denne turneringen én gang, nemlig i Ibsenhuset i Skien i 1979. Det var Norges Sjakkforbunds president gjennom hele 70-tallet, Arnold J. Eikrem, som stod i spissen for arrangementet.

Det ble en desidert

Årets verdensmester for juniorer, dansken Curt Hansen, besøker Oslo Schakkselskap denne helgen.

binasjonsparti mot argentineren Schweber. Senere har flere norske spillere gjort gode prestasjoner i juniorenes VM, kanskje særlig Arne Zwaig midt på 1960-tallet.

Neste år skal Junior-VM spilles i De forenede arabiske emirater, så man kan ikke klage på den geografiske spredning. I år, i august måned, gikk nemlig mesterskapet i Finland, og denne gang var det Nordens tur til å triumfere. Noen kjempestor overraskelse var det imidlertid langt fra at dansken Curt Hansen, 20 år, gikk seirende ut og erobret VM-titelen.

Det har gått store gjetord om dansken, som allerede hadde en inntegning i stormestertitelen på forhånd, og som nå fikk sin annen aksje. For i de siste årene har Junior-VM automatisk kvalifisert til et stormesternapp (mot tidligere en IM-tittel), selvsagt en anerkjennelse av den stadig stigende kvalitet i disse turneringene. Og dermed er mesterskapets prestisje også øket tilsvarende.

I Finland var, foruten Curt Hansen, særlig sovjetrusseren Aleksej Drejev og bulgareren Kiril Georgiev regnet som favoritter. Georgiev vant ifjor. Nu endte det med

mentet. Det ble en desidert suksess, hva man også hadde ventet i internasjonal sjakk. En delegasjon fra Dortmund, som hadde mesterskapet året etter, kom opp til Skien «for å lære», som de selv uttrykte det. Vinner og juniorverdensmester ble amerikanceren, den arabiskkittede Yassir Seirawan, idag en av USAs og den vestlige verdens sterkeste stormestere.

Om knappe to år går Junior-VM igjen i Norge, og igjen med Elkrem som primus motor, denne gang på Gausdal Høifjellshotell. Det innebærer selvsagt en betydelig internasjonal anerkjennelse av Elkrem, når Norge for annen gang av FIDE blir betrodde dette arrangementet med ham som drivkraft.

Personlig husker undertegnende særlig Junior-VM i Stockholm 1969, der Anatolij Karpov for første gang ble fremført i frihet for et internasjonalt publikum og nærmest lekte seg til mesterskapet. Jeg bivånet delvis dette mesterskapet, og Karpov gjorde et meget sterkt inntrykk — han var den gang 18 år.

Jeg overvar også turneringen i Haag i 1961, hvor jugoslaven Bruno Parma seiret knepent foran rumeneren Gheorghiu — sistnevnte knep imidlertid titelen to år senere. I dette VM noterte Arne Vinje Gulbrandsen seg for det beste norske resultat til da — han gikk til A-finalen og ble nr. 8 i mesterskapet. To år tidligere hadde forøvrig Svein Johannessen, som første nordmann, kvalifisert seg for A-finalen, og han erobret en skjønnehetspremie for berømt kom-

voritter. Georgiev ifjor. Nu endte det med at dansken fikk 10,5 poeng, fulgt av Drejev på 10, mens Georgiev sammen med islendingen Karl Thorsteins fikk 9 poeng (13 runder). Arets norgesmester (for seniorer!), 19-årige Berge Østenstad, ble ikke fullt så høyt plassert som de fleste hadde håpet. Men man skal være klar over at disse Junior-VM virkelig er harde.

Er det gått slik det skulle, befinner Curt Hansen seg denne weekenden i Oslo, som Oslo Schakselskaps gjest. Igår kveld holdt han foredrag om Junior-VM i OSS, og i eftermiddag kl. 16 skal han spille en såkalt klokke-simultan samme sted, mot 15 unge spillere.

Forøvrig vant Curt Hansen nylig det danske mesterskap for 1984, da han beseiret IM Ole Jacobsen 3-0 i en stikkamp. Tidligere år vakte Curt Hansen internasjonal oppsikt ved å beseire stormesteren Bent Larsen 2-0 i en match i København. Han er forøvrig tidligere Europa-mester for juniorer.

Selv er Hansen fra Syd-Jylland, fra Bylderup nær grensen til Tyskland. Han betraktes som Danmarks sterkeste spiller etter Bent Larsen, til tross for sine bare 20 år.

Vi skal se et av mesterskapets gevinstpartier fra Junior-VM. Curt Hansen spiller hvit mot bulgareren Georgiev:

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 c5
4. Sc3 d5 5. cxd5 Sxd5
6. e3 Se6 7. Lc4 exd4
8. exd4 Le7 9. 0-0 0-0
10. Te1 Sxc3 11. bxc3 b6
12. Ld3 Lb7 13. h4 Lf6
- (13. -Lxh4? 14. Sxh4 Dxxh4 15. Te3! osv.)
14. Sg5 g6 15. Dg4 h5
16. Dg3 Se7 17. La3 Tc8
18. Sxe6!!

Georgiev

Hansen

Sort må motta offeret, men derefter blir hvits angrep uimotståelig:

18. -fxe6 19. Txe6 Tc7

20. Tael Tf7 21. Lxg6 Td7
22. Lxf7† Kxf7 23. Txf6†
- Kxf6 24. De5† Kf7
25. De6† Kf8 26. Df6†
- Opgitt.